

AL IN DE 18DE EEUW SCHREVEN VROUWELIJKE PIRATEN GESCHIEDENIS

In de vierde *Pirates of the Caribbean*-film speelt Penelope Cruz, met een sabel in de aanslag, de vrouwelijke piraat Angelica Malon. Fictie, inderdaad, maar ze bestonden wel echt, de schone huurlinges die boten enterden en de buit meegrabelden. De legendarische Anne Bonny en Mary Read zijn de bekendste vrouwen die de piratenbroek aantrokken. DOOR ELIANE VAN DEN ENDE

Geen doetjes

Bloedmooie en wreedaardige vrouwen, sensueel en rebels, onverschrokken en daadkrachtig: zo worden de vrouwelijke pirates omschreven. Het rolmodel was de vrouwelijke vechtersbaas Anne Bonny, de 18de-eeuwse pirate waarover de *Algemene geschiedenis van de meest bekende piraten van Charles Johnson uit 1724* berichtte. Een vrouwelijke vechter sprak toen ook zodanig tot de verbeelding dat er allerlei mythes werden gesponnen rond die 'wilde katjes'.

Er waren in die tijd wel meer vrouwen die zich als man voordeden om te kunnen deelnemen aan het strijdgevoel, om zich te laten inlijven bij een militair garnizoen of bij een scheepsvloot. Sommigen deden het om economische redenen: uit armoede, dus. Anderen werden piraat om emotionele redenen: om hun lief te volgen, of uit zin voor uitdaging en avontuur. Vaak verborgen ze daarbij zo goed en zo kwaad mogelijk hun vrouwelijke charmes, want die zouden het einde van het spel betekenen. Een vrouw die zich als man gedroeg, werd gestraft. Vrouwelijke dragonders worden wel eens als feministen avant-la-lettre gezien. Bij sommige van die vrouwen ontdekte men pas bij hun dood dat ze van het zwakke geslacht waren.

Anne Bonny zou haar vrouwelijke charmes uitzonderlijk niet hebben weggemoffeld toen ze als volwaardige partner van Jack Rackham, de Johnny Depp van zijn tijd, aan boord ging. Rackham zou de bedenker zijn van de piratenflag met doodshoofd en gekruiste knoken. Hoewel ze haar vrouwelijkheid niet onder stoelen of banken stak, werd ze aanvaard door de andere houwdegens. Omdat ze zich evenwaardig en zelfstandig opstelde en voor niks terugdeinsde.

Als een jongen

Anne Bonny werd als een jongetje opgevoed door haar biologische vader, een notabele Ierse jurist. Na de geboorte van Anne Cormac, zoals haar doopnaam luidde, in 1697 in Kinsale/Cork, verhuisden vader en de meid met wie hij schuims-marcheerde, weg van het schandaal naar 'de Nieuwe Wereld'. In Zuid Carolina gedroeg tiener Anne zich niet als een doetje; ze zou een man in het ziekenhuis gemipt hebben omdat hij zijn handen niet kon thuishouden en een meid gestoken hebben met een mes. Op haar 16de werd ze verliefd op James Bonny, een man

■ Anne Bonny en Mary Read zouden als enigen hebben teruggevochten toen hun schip in 1720 werd aangevallen door de Engelsen

van 12 stielen en 13 ongelukken.

Ondanks haar vaders verzet trouwde Anne met de vrijbuiters en verkastte ze naar New Providence, een piratennest op de Bahama's. Daar zou ze Jack Rackham ontmoet hebben. Anne werd 'the captain's woman' van 'Calico', Jacks bijnaam naar het Indisch katoen dat hij droeg. Op Cuba zou Anne bevallen zijn van een eerste baby. Maar ze keerde terug naar haar piratenvrienden en op het schip *Revenge* trof ze Mary Read, ook een Engelse.

Mary's moeder had haar (eveneens) illegitieme kind altijd als een jongetje aangekleed om geld af te troggelen van haar bevooroordeelde schoonmoeder. Mary had eveneens een zwaar verleden: ze had gevochten in Vlaanderen, herberg gehouden in Breda. Maar na de dood van haar man koos ze voor het ruime sop. Aanvankelijk als jonge lichtmatroos, maar na een kaping van de boot waarop ze werkte, als piraat. Het was Anne Bonny die ontdekte dat de nieuwe aanwinst geen Hollandse jongen maar een Engelse deerne was.

Lazarus

Anne en Mary vormden een goed tweespan, er werd geroddeld over een lesbi-

■ De Ierse Anne Bonny stond als jong meisje al bekend om haar felle karakter. Ze werd later de minnares van een piraat en nam actief deel aan strooptochten op zee.

sche relatie. Maar samen maakten ze de Caraïbische zee onveilig. De wilde wijven waren in het begin van de 18e eeuw dé schrik van de maritieme handel. Beide kenus zouden zelfs de enigen zijn geweest die terugvochten toen hun schip in 1720 werd aangevallen door de Engelse autoriteiten. De rest van de bemanning had zich lazarus gedronken.

Hoe driftig beide vrouwen van zich afbeten, hun verweer tegen de overmacht had weinig zin. De daarop volgende rechts-

zaak was een openbaar evenement, en zeker door die twee rebellerende madammen. Al het *canaille* werd schuldig bevonden aan piraterij en tot de doodstraf veroordeeld. Maar Anne en Mary slaagden erin aan de strop te ontvluchten door te beweren dat ze zwanger waren. Mary stierf in de gevangenis van Jamaica aan gele koorts of misschien in het kraambed. *The Oxford Dictionary of National Biography* beweert dat Anne door haar vader werd vrijgekocht, ze het kind van

Rackham baarde en nadien trouwde en nog 8 kinderen kreeg. Anne Bonny zou gestorven zijn in 1782. Toen haar minnaar werd opgehangen, zou Anne nog gezegd hebben: "Jack, als je had gevochten als een man, zou je nu niet als een hond worden gehangen!"

De tentoonstelling *Pirates* is nog tot 30 oktober te zien in het Museum of London, Docklands, West India Quay, www.museumoflondon.org.uk